

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ

Vedic Literature of Ancient India

ଉପନିଷଦ

(ଉପନିଷତ୍)

Upanishad / उपनिषत्

୧୦୮ ଉପନିଷଦ (ଭାଗ – ୪)

108 Upanishad (Vol – 4)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଉପଦେଷ୍ଟା

ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟୋଷ କୁମାର ମିଶ୍ର

ସଂପାଦକ, ହିନ୍ଦୁ ମହାସଭା, ଓଡ଼ିଶା ଶାଖା

ବେଦ ଉପନିଷଦ

ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ 'ବେଦ ଯୁଗ'ର ଶେଷ ଆଡ଼କୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ଉପନିଷଦ 'ଷଦ' ଶବ୍ଦରୁ ଆସିଅଛି, ଷଦ ଅର୍ଥାତ 'ବସିବା', ଏଥିରେ ପୂର୍ବରେ 'ଉପ' ଓ 'ନି' କୁ ଯୋଡ଼ା ଯାଇଛି । ଅର୍ଥାତ 'ଉପ' ର ଅର୍ଥ ପାଖରେ , 'ନି' ର ଅର୍ଥ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ, ତେଣୁ ଉପ-ନି-ଷଦ, ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଲା, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ବସିବା, ଅର୍ଥାତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ପଣ ସହିତ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ବସି ବେଦର ଶେଷ ଭାଗ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବା । ଉପନିଷଦକୁ ବେଦର ଚତୁର୍ଥ ସ୍ତର ବା ଅଂଶ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ଯେହେତୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ ବେଦର ଅନ୍ତ ଆଡ଼କୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ଏହାକୁ 'ବେଦାନ୍ତ' ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଅଧିକାଂଶ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକର ବିଷୟବସ୍ତୁ 'ଆତ୍ମବିଦ୍ୟା' ଓ 'ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା' ଉପରେ ଆଧାରିତ । ଏହାକୁ ଅନେକ ଗବେଷକ ବା ପଣ୍ଡିତ ବା ଜ୍ଞାନୀମାନେ ଅନେକ ଆଖ୍ୟା ଦେଇଛନ୍ତି ଯଥା – 'ଆଦି ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ' ଏହାକୁ 'ଆତ୍ମ ଓ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା' କହିଛନ୍ତି, 'ମାକ୍ଷ ମୁଲ୍ଲେର୍' ଓ 'ପାଉଲ୍ ଦେଉସାନ୍' ଏହାକୁ 'ଗୁପ୍ତ ଶିକ୍ଷା', ଓ 'ପାଟ୍ରିକ୍ ଓଲିଭେଲ୍ଲେ' 'ଲୁକ୍କାୟିତ ଅର୍ଥ', ବୋଲି କହିଛନ୍ତି ।

ଏହା କୁହାଯାଏ ଯେ, ଯେଉଁ ଶିଷ୍ୟ ମାନଙ୍କର ଚରିତ୍ର, ଶିକ୍ଷା ଓ ଗୁରୁଭକ୍ତି ଠିକ୍ ରହୁଥିଲା, ସେମାନଙ୍କୁ କେବଳ ଉପନିଷଦ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳୁଥିଲା । ସେଇଥିପାଇଁ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କୁ "ଗୁପ୍ତ ବିଦ୍ୟା" କୁହାଯାଏ ।

ଇତିହାସକାର ଓ ଗବେଷକ ମାନଙ୍କ ଅନୁସାରେ ବେଦରେ ସମୁଦାୟ ୧୦୮ଟି ଉପନିଷଦ ଅଛି । ଏହିସବୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଦ ଅଧୀନରେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଓ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଅନୁସାରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ବିଭକ୍ତିକରଣର ପଦ୍ଧତି ଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ - ମୁଖ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ, ସନ୍ନ୍ୟାସ, ଶାକ୍ତ, ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ, ଓ ଯୋଗ । ଅର୍ଥାତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଦର ମୁଖ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ, ସନ୍ନ୍ୟାସ, ଶାକ୍ତ, ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ, ଓ ଯୋଗ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ ଅଛି । (ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଟେବୁଲ୍‌ରେ ଏହାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତକରଣ ପାଇ ପାରିବେ)

ଏସବୁ ଉପନିଷଦ ଭିତରୁ ଦଶୋପନିଷଦ, ଅର୍ଥାତ ୧୦ଟି ଉପନିଷଦକୁ 'ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦ' ଭାବରେ ମାନନ୍ତି, ଏଥିରେ, ପରେ ଆଉ ୩ଟି ଉପନିଷଦ ଯୋଗ କରାଯାଇ ଏହାକୁ ୧୩ଟି କରିଦିଆଗଲା । ତେଣୁ ୧୩ଟି ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦ, ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ - (ଦଶୋପନିଷଦ) - ଈଶ, କେନ, କଠ, ପ୍ରଶ୍ନ, ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଐତରେୟ, ଛାନ୍ଦୋଗ୍ୟ ଓ ବୃହଦାରଣ୍ୟକ, (ଅତିରିକ୍ତ) - କୌଷୀତକି, ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର ଓ ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ ।

ବେଦ - ଉପନିଷଦ ସଂଗଠନ

ବେଦ	ସଂଖ୍ୟା	ମୁଖ୍ୟ	ସାମାନ୍ୟ	ସନ୍ନ୍ୟାସ	ଶାକ୍ତ	ବୈଷ୍ଣବ	ଶୈବ	ଯୋଗ
ଉକ୍ ବେଦ	୧୦	ଐତରେୟ, କୌଷୀତକି	ଆତ୍ମବୋଧ, ମୁକ୍ତଲ	ନିର୍ବାଣ	ତ୍ରିପୁରା, ସୌଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମୀ, ବହୁତ,	-	ଅକ୍ଷମାଳିକା	ନାଦବିନ୍ଦୁ
ସାମବେଦ	୧୨	ଛାନ୍ଦୋଗ୍ୟ, କେନ	ବକ୍ରସୂତୀ, ମହା, ସାବିତ୍ରୀ,	ଆରୁଣେୟ, ମୈତ୍ରେୟ, ସଂନ୍ୟାସ, କୁଷ୍ଠିକା	-	ବାସୁଦେବ, ଅବ୍ୟକ୍ତ	ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଜୀବା ଲ, ଜବାଳି	ଯୋଗଚୂଡ଼ାମଣି, ଦର୍ଶନ
କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ	୩୨	କଠ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର, ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ,	ସର୍ବସାର, ଶୁକରହସ୍ୟ, ସ୍ୱୟ, ଗର୍ଭ, ଶାରୀରକ, ଏକାକ୍ଷର, ଅକ୍ଷି	ବ୍ରହ୍ମ, ଅବଧୂତ, କଠଶ୍ରୁତି	ସରସ୍ୱତୀ ରହସ୍ୟ	ନାରାୟଣ, କଳି ସତ୍ତରଣ	କୈବଲ୍ୟ, କାଳାଗ୍ନି ରୁଦ୍ର, ଦକ୍ଷିଣାମୂର୍ତ୍ତି, ରୁଦ୍ରହୃଦୟ, ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମ	ଅମୃତବିନ୍ଦୁ, ତେଜୋବିନ୍ଦୁ, ଅମୃତନାଦ, କ୍ଷୁରିକା, ଧାନବିନ୍ଦୁ, ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା, ଯୋଗତତ୍ତ୍ୱ, ଯୋଗଶିଖା, ଯୋଗକୁଣ୍ଡଳିନୀ, ବରାହ
ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ	୧୮	ଇଶ, ବୃହଦାରଣ୍ୟକ	ସୁବାଲ, ମନ୍ତ୍ରିକ, ନିରାଲମ୍ବ, ପୈଙ୍ଗଲ, ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ମୁକ୍ତିକା	ଜୀବାଲ, ଭିକ୍ଷୁକ, ତୁରୀୟାତୀତ ଅବଧୂତ, ୟାଜ୍ଞବଲ୍କ୍ୟ, ଶାବ୍- ୟାୟନୀୟ,	-	ତାରସାର	-	ଅଦ୍-ବୟ ତାରକ, ହଂସ, ତ୍ରିଶିଖ-ବ୍ରାହ୍ମଣ, ମଣ୍ଡଳ-ବ୍ରାହ୍ମଣ

ବେଦ	ସଂଖ୍ୟା	ମୁଖ୍ୟ	ସାମାନ୍ୟ	ସନ୍ଧ୍ୟାସ	ଶାକ୍ତ	ବୈଷ୍ଣବ	ଶୈବ	ଯୋଗ
ଅଥର୍ବ ବେଦ	୩୨	ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ପ୍ରଶ୍ନ,	ଆତ୍ମା, ସୂକ୍ଷ୍ମ, ପ୍ରାଣାଗ୍ନିହୋତ୍ର	ଆଶ୍ୱମେଧ, ନାରଦପରିବ୍ରାଜକ, ପରମହଂସ, ପରମହଂସ ପରିବ୍ରଜକ, ପରଂବ୍ରହ୍ମ,	ସୀତା, ଦେବୀ, ତ୍ରିପୁରାତାପିନୀ, ଭାବନ	ନୃସିଂହ ତାପନୀୟ, ମହାନାରାୟଣ, ରାମ ରହସ୍ୟ, ରାମ ତାପନୀୟ, ଗୋପାଳ- ତାପନୀ, କୃଷ୍ଣ, ହୃୟଗ୍ରୀବ, ଦତ୍ତାତ୍ରେୟ, ଗରୁଡ଼	ଅଥର୍ବସିରସ, ଅଥର୍ବଶିଖା, ବୃହଜ୍ଜାବାଳ, ଶରଭ, ଭୃଗୁଜାବାଳ, ଗଣପତ୍ୟର୍ଥବ ଶୀର୍ଷ	ଶାନ୍ତିଲ୍ୟ, ପଶୁପତିବ୍ରହ୍ମ, ମହାବାକ୍ୟ
ସମୁଦାୟ	୧୦୮	୧୩	୨୧	୧୯	୮	୧୪	୧୩	୨୦

ପ୍ରୀୟ ପାଠକ,

ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରରୁ ଉପଲବ୍ଧ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାମାନ୍ୟ ଅନ୍ତର ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ, ଏହା ଭୁଲ୍ କିମ୍ବା ତୃଟିଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ, ଏହା କେବଳ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସଂସ୍କରଣ ଅଟେ । ଏହି ଉପନିଷଦ ସଂସ୍କରଣରେ ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ପ୍ରକାଶିତ "ଇଶାଦି ବିଂଶୋତ୍ତରଶତୋପନିଷଦଃ" ପୁସ୍ତକ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି ।

ଆମ ଜ୍ଞାନ ଅବଧିରେ, ଧ୍ୟାନ ପୂର୍ବକ ସମସ୍ତ ସାବଧାନ, ଓ ଯତ୍ନର ସହିତ ଓଡ଼ିଆରେ ରୂପାନ୍ତର କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଭୁଲ୍ ବା ତୃଟି ରହିଥାଇପାରେ, ଯଦି କିଛି ତୃଟି ରହିଯାଇଥାଏ, ତାହା ସଂପାଦକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚରକୁ ଆଣିବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

ଆଶାକରୁଛି, ଏହା ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଭାଷୀ ଜ୍ଞାନଲିପ୍ତ ଜନମାନଙ୍କ କାମରେ ଆସିବ ଓ ଏହାକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ, ତଥା ଭବିଷ୍ୟତ ପିଢ଼ି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚାଇ ଭାରତର ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରାକୁ ବଜାୟ ରଖିବେ ।

ତାରିଖ - ୧୦.୦୯.୨୦୨୧

ଗଣେଶ ଚତୁର୍ଥୀ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦକ

ସଂସାରଫଳ, ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଇ, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, ଓଡ଼ିଶା

ଶୈବ ଉପନିଷଦ

(Shaiva Upanishad)

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ଜାବାଲି ଉପନିଷଦ

(Jaabaaliyupanisat / Jaabaali Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦକ

prakash@scholarshoppe.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ

ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ

ପୋଡ଼ାମାରି ଗଡ଼, ସାନଖେମୁଣ୍ଡି,

ଗଞ୍ଜାମ, ଓଡ଼ିଶା

sesanirbhaya@gmail.com

ଜାବାଲ୍ୟପନିଷତ୍ / ଜାବାଲି ଉପନିଷଦ

॥ ଅଥ ଜାବାଲ୍ୟପନିଷତ୍ ॥

ଜାବାଲ୍ୟପନିଷଦ୍ବେଦ୍ୟପଦତତ୍ତ୍ବସ୍ବରୂପକମ୍ ।
ପାରମୈଶ୍ବର୍ଯ୍ୟବିଭବଂ ରାମଚନ୍ଦ୍ରପଦଂ ଭଜେ ॥

ଓଁ ଆପ୍ୟାୟନ୍ତୁ ମାମାଙ୍ଗାନି ବାକ୍ପ୍ରାଣଶ୍ଚକ୍ଷୁଃ ଶ୍ରୋତ୍ରମଥୋ ବଲମିନ୍ଦ୍ରିୟାଣି ଚ ॥
ସର୍ବାଣି ସର୍ବଂ ବ୍ରହ୍ମୋପନିଷଦଂ ମାହଂ ବ୍ରହ୍ମ ନିରାକୁର୍ଯ୍ୟାଂ ମା ମା
ବ୍ରହ୍ମ ନିରାକରୋଦନିରାକରଣମସ୍ତ୍ରୁନିରାକରଣଂ ମେସୁ ତଦାତ୍ମନି
ନିରତେ ଯ ଉପନିଷସ୍ତୁ ଧର୍ମାସ୍ତେ ମୟି ସନ୍ତ ତେ ମୟି ସନ୍ତ ॥
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ହରିଃ ଓଁ ॥

ଅଥ ହୈନଂ ଭଗବନ୍ତଂ ଜାବାଲିଂ ପୈତ୍ସଲାଦିଃ
ପପ୍ରକ୍ଷ ଭଗବନ୍ତେ ବ୍ରୂହି ପରମତତ୍ତ୍ବରହସ୍ୟମ୍ ।
କିଂ ତତ୍ତ୍ଵଂ କୋ ଜୀବଃ କଃ ପଶୁଃ କ ଇଶଃ କୋ ମୋକ୍ଷୋପାୟ ଇତି ।
ସ ତଂ ହୋବାଚ ସାଧୁ ପୃଷ୍ଠଂ ସର୍ବଂ ନିବେଦୟାମି ଯଥାଜ୍ଞାତମିତି ।
ପୁନଃ ସ ତମୁବାଚ କୁତସ୍ତ୍ବୟା ଜ୍ଞାତମିତି ।
ପୁନଃ ସ ତମୁବାଚ ସତାନନାଦିତି ।
ପୁନଃ ସ ତମୁବାଚ ତେନାଥ କୁତୋ ଜ୍ଞାତମିତି ।
ପୁନଃ ସ ତମୁବାଚ ତେନେଶାନାଦିତି ।
ପୁନଃ ସ ତମୁବାଚ କଥଂ ତସ୍ମାଞ୍ଜେନ ଜ୍ଞାତମିତି ।
ପୁନଃ ସ ତମୁବାଚ ତଦୁପାସନାଦିତି ।
ପୁନଃ ସ ତମୁବାଚ ଭଗବନ୍-କୃପୟା ମେ ସରହସ୍ୟଂ ସର୍ବଂ ନିବେଦୟେତି ।

ସ ତେନ ପୃଷ୍ଠଃ ସର୍ବଂ ନିବେଦୟାମାସ ତତ୍ତ୍ୱମ୍ ।
 ପଶୁପତିରହଂକାରାବିଷ୍ଠଃ ସଂସାରୀ ଜୀବଃ ସ ଏବ ପଶୁଃ ।
 ସର୍ବଜ୍ଞଃ ପଞ୍ଚକୃତ୍ୟସଂପନ୍ନଃ ସର୍ବେଶ୍ୱର ଈଶଃ ପଶୁପତିଃ ।
 କେ ପଶବ ଇତି ପୁନଃ ସ ତମୁବାଚ ଜୀବାଃ ପଶବ ଉକ୍ତାଃ ।
 ତପ୍ତିତ୍ୱାପଶୁପତିଃ ।
 ସ ପୁନସ୍ତଂ ହୋବାଚ କଥଂ ଜୀବାଃ ପଶବ ଇତି । କଥଂ ତପ୍ତିରିତି ।
 ସ ତମୁବାଚ ଯଥା ତୃଣାଶିନୋ ବିବେକହୀନାଃ ପରପ୍ରେଷ୍ୟାଃ କୃଷ୍ୟାଦିକର୍ମସୁ
 ନିଯୁକ୍ତାଃ ସକଲଦୁଃଖସହାଃ ସ୍ୱସ୍ଥାମିବଧ୍ୟମାନା ଗବାଦୟଃ ପଶବଃ ।
 ଯଥା ତସ୍ଥାମିନ ଇବ ସର୍ବଜ୍ଞ ଈଶଃ ପଶୁପତିଃ ।
 ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞାନଂ କେନୋପାୟେନ ଜାୟତେ ।
 ପୁନଃ ସ ତମୁବାଚ ବିଭୂତିଧାରଣାଦେବ ।
 ତତ୍-ପ୍ରକାରଃ କଥମିତି । କୁତ୍ର କୁତ୍ର ଧାର୍ଯ୍ୟମ୍ ।
 ପୁନଃ ସ ତମୁବାଚ ସଦ୍ୟୋଜାତାଦିପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମମନ୍ତ୍ରେର୍ଭସ୍ତ୍ର ସଂଗୃହ୍ୟାଗ୍ନିରିତି
 ଭସ୍ମେତ୍ୟନେନାଭିମନ୍ତ୍ୟ ମାନସ୍ତୋକ ଇତି ସମୁକୃତ୍ୟ ଜଲେନ ସଂସୃଜ୍ୟ ତ୍ର୍ୟାୟୁଷମିତି
 ଶିରୋଲଲାଟବକ୍ଷଃସ୍ପନ୍ଧେଷ୍ଟିତି ତିସ୍ତୃତିସ୍ତ୍ର୍ୟାୟୁଷେଷ୍ଟିୟମ୍ବୈଷ୍ଟିସ୍ତ୍ରୋ ରେଖାଃ ପ୍ରକୂର୍ବାତ ।
 ବ୍ରତମେତଚ୍ଛାମ୍ବବଂ ସର୍ବେଷୁ ବେଦେଷୁ ବେଦବାଦିଭିରୁକ୍ତଂ ଭବତି ।
 ତସ୍ମିନାତରେନ୍ନୁମୁଷୁର୍ନ ପୁନର୍ଭବାୟ ।
 ଅଥ ସନନ୍ନୁମାରଃ ପ୍ରମାଣଂ ପୃଚ୍ଛତି ।
 ତ୍ରିପୁଷ୍ପଧାରଣସ୍ୟ ତ୍ରିଧା ରେଖା ଆଲଲାଟାଦାତକ୍ଷୁଷୋରାତ୍ରୁବୋର୍ମଧ୍ୟତଶ୍ଚ ।
 ଯାଃସ୍ୟ ପ୍ରଥମା ରେଖା ସା ଗାର୍ହପତ୍ୟଶ୍ଚାକାରୋ ରଜୋ ଭୂର୍ଲୋକଃ
 ସ୍ୱାହା କ୍ରିୟାଶକ୍ତିଃ ଋଗ୍ବେଦଃ ପ୍ରାତଃସବନଂ ପ୍ରଜାପତିର୍ଦେବୋ ଦେବତେତି ।
 ଯାଃସ୍ୟ ଦ୍ୱିତୀୟା ରେଖା ସା ଦକ୍ଷିଣାଗ୍ନିରୁକାରଃ ସତ୍ତ୍ୱମନ୍ତ୍ରିକ୍ଷମନ୍ତ୍ରରାତ୍ନା
 ତେଜାଶକ୍ତିର୍ଯଜୁର୍ବେଦୋ ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନସବନଂ ବିଷ୍ଣୁର୍ଦେବୋ ଦେବତେତି ।

ୟଃସ୍ୟ ତୃତୀୟା ରେଖା ସାଃହବନୀୟୋ ମକାରସ୍ତମୋ ଦୈର୍ଘ୍ୟଲୋକଃ ପରମାତ୍ମା ଜ୍ଞାନଶକ୍ତିଃ
ସାମବେଦସ୍ତୃତୀୟସବନଂ ମହାଦେବୋ ଦେବତେତି ତ୍ରିପୁଷ୍ପଂ ଭସ୍ମନା କରୋତି ।

ୟୋ ବିଦ୍ବାନ୍-ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ ଗୃହୀ ବାନପ୍ରସ୍ଥୋ ଯୁତିର୍ବା ସ

ମହାପାତକୋପପାତକେଭ୍ୟଃ ପୁତୋ ଭବତି ।

ସ ସର୍ବାନ୍ନେବାନ୍ୟାତୋ ଭବତି ।

ସ ସର୍ବେଷୁ ତୀର୍ଥେଷୁ ସ୍ନାତୋ ଭବତି ।

ସ ସକଲରୁଦ୍ରମନ୍ତ୍ରଜାପୀ ଭବତି ।

ନ ସ ପୁନରାବର୍ତ୍ତତେ ନ ସ ପୁନରାବର୍ତ୍ତତେ ॥ ଇତି । ଓଁ ସତ୍ୟମିତ୍ୟୁପନିଷତ୍ ॥

ଓଁ ଆପ୍ୟାୟନ୍ତୁ ମାମାଙ୍ଗାନି ବାକ୍ପ୍ରାଣଶ୍ଚକ୍ଷୁଃ ଶ୍ରୋତ୍ରମଥୋ ବଲମିନ୍ଦ୍ରିୟାଣି ଚ ॥

ସର୍ବାଣି ସର୍ବଂ ବ୍ରହ୍ମୋପନିଷଦଂ ମାହଂ ବ୍ରହ୍ମ ନିରାକୁର୍ମ୍ୟାଂ ମା ମା

ବ୍ରହ୍ମ ନିରାକରୋଦନିରାକରଣମସ୍ତୁନିରାକରଣଂ ମେସୁ ତଦାତ୍ମନି

ନିରତେ ଯ ଉପନିଷସ୍ତୁ ଧର୍ମାସ୍ତେ ମୟି ସନ୍ତ ତେ ମୟି ସନ୍ତ ॥

ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ହରିଃ ଓଁ ତସ୍ମତ୍ ॥

॥ ଇତି ଶ୍ରୀଜାବାଲ୍ୟପନିଷତ୍ସମାପ୍ତା ॥

